

BIURO DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH UJ

ul. Retoryka 1/210, II piętro
31-108 Kraków

tel.: 12 424 29 50
fax: 12 424 29 52

e-mail: bon@uj.edu.pl

www.bon.uj.edu.pl

Wsparcie edukacyjne studentów
z niepełnosprawnością ruchową

WSPARCIE EDUKACYJNE STUDENTÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ RUCHOWĄ

Niepełnosprawność ruchowa występuje w wielu różnych formach. Może dotyczyć całego ciała lub poszczególnych jego części (rąk, nóg, kręgosłupa). Może mieć charakter czasowy lub trwały. Jednymi z przyczyn niepełnosprawności ruchowej mogą być m.in.: porażenie mózgowie, stwardnienie rozsiane, uszkodzenia rdzenia kręgowego, urazy po wypadkach komunikacyjnych, dystrofia mięśniowa.

WYSTĘPUJĄCE TRUDNOŚCI:

W procesie studiowania najwięcej trudności osobom z niepełnosprawnością ruchową sprawiać mogą:

- Konieczność funkcjonowania w budynkach uczelni niedostosowanych architektonicznie;
- Konieczność szybkiego przemieszczania się między salami/budynkami uczelni na poszczególne zajęcia;
- Ryzyko wystąpienia dolegliwości bólowych na skutek konieczności przebywania zbyt długo w jednej pozycji (np. podczas wielogodzinnych zajęć w przypadku osób z chorobami kręgosłupa);
- W sytuacji niepełnosprawności rąk - wykonywanie czynności manualnych, wymagających precyzji (odręcznego pisania, przeprowadzania doświadczeń podczas zajęć w laboratoriach).

Warto pamiętać, że często trudnościom w poruszaniu się towarzyszyć mogą również problemy w innych obszarach. Mogą pojawić się np. trudności w mówieniu, problemy z pamięcią, przetwarzaniem informacji, dolegliwości bólowe czy trudności w percepcji.

STRATEGIE WSPARCIA EDUKACYJNEGO

Wprowadzenie podczas realizowanych zajęć poniższych zasad dobranych indywidualnie do potrzeb danej osoby wpłynie na poprawę jakości kształcenia studentów z niepełnosprawnością ruchową. Aby wyrównać im szanse w dostępie do edukacji powinno się:

W ramach organizacji zajęć:

- Zadbac o architektoniczną dostępność pomieszczeń dla osób poruszających się na wózku czy o kulach. W przypadku niedostępnych miejsc starać się znaleźć pomieszczenie dostępne, położone na parterze.
- Upewnić się, że sala jest ogólnodostępna: sprawdzić czy ustawienie ławek oraz sprzętu w pomieszczeniu pozwala na wjechanie i bezproblemowe poruszanie się na wózku/o kulach. Upewnić się czy nie ma ciężkich drzwi i wysokich progów oraz jak dużo czasu zajmuje pokonanie trasy na zewnątrz budynku.
- Zagwarantować wystarczającą ilość czasu, aby student mógł swobodnie przemieścić się pomiędzy salami czy budynkami.
- Jeśli student ma trudności z mówieniem, pozwolić ustalić mu własne tempo wypowiedzi. Ważne jest, by poświęcić wystarczającą ilość czasu na zrozumienie odpowiedzi, nie kończyć za niego wypowiedzianych fraz. W razie niewyraźnego wymawiania, poprosić o powtórzenie danej kwestii.

- Zapewnić pomoc asystenta osobie, która z powodu niesprawności rąk, nie jest w stanie samodzielnie wykonywać obowiązkowych zadań (np. ćwiczeń w laboratoriach). Dopilnować, aby asystent pracował pod kierunkiem studenta i nie wyręczał go w przeprowadzaniu zadań i interpretowaniu otrzymanych wyników.
- Wyrazić zgodę na nagrywanie wykładów na dyktafon, jeśli student ma trudności z tradycyjnym notowaniem lub udostępnić mu materiały dydaktyczne do zajęć z odpowiednim wyprzedzeniem, tak by mógł aktywnie w nich uczestniczyć.

Adaptacje zaliczeń i egzaminów:

W trakcie egzaminów i kolokwii powinno się uwzględniać możliwość zdawania ich w formie zaadaptowanej do potrzeb wynikających ze specyfiki niepełnosprawności. Powinna być ona ustalona indywidualnie odpowiednio wcześniej przed egzaminem i może polegać m.in. na:

- w przypadku egzaminu pisemnego zapewnieniu odpowiedniej ilości czasu studentowi, który ma problem z szybkim i wyraźnym pisanie;
- umożliwieniu pisania egzaminu przy pomocy komputera (np. z odpowiednią klawiaturą i/lub myszką) lub asystenta;
- zamianie formy egzaminu z ustnej na pisemną osobom, które mają trudności w mówieniu.

Inne:

- W trakcie porozumiewania się ze studentem na wózku przyjmować pozycję umożliwiającą kontakt wzrokowy, unikać prowadzenia konwersacji z pozycji stojącej, patrząc na rozmówcę z góry.
- Należy pamiętać, by nie narzucać się z pomocą, nie pchać wózka bez zgody jego użytkownika, gdyż może to naruszać jego przestrzeń osobistą. W sytuacji, gdy wydaje nam się, że nasza pomoc może być takiej osobie potrzebna, kluczowe jest zapytanie jej o to.

Bibliografia:

- D. Nowak-Adamczyk, M. Perdeus-Białek, U. Szczocarz (red.), *Wyrównywanie szans. Osoby niepełnosprawne na studiach przyrodniczych*, Kraków 2011.
- *Materiały edukacyjne dla nauczycieli akademickich opracowane w ramach projektu DARE 2 (www.DareProject.eu) koordynowanego przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych UJ.*